

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **L. B.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Pavlou Buxbaumovou
sídlem Masarykovo náměstí 37, 783 91 Uničov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2022, č. j. X, ve věci příspěvku na péči

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám advokátky Mgr. Ing. Pavly Buxbaumové náhradu nákladů řízení ve výši 7 865 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci ze dne 6. 10. 2020 (dále jen „úřad práce“), č. j. X. Tímto rozhodnutím úřad práce přiznal žalobci příspěvek na péči 3 300 Kč měsíčně od ledna 2020.
2. Žalovaný změnil rozhodnutí úřadu práce tak, že žalobci zvýšil příspěvek na péči od ledna 2020 do února 2021 na 6 600 Kč, tj. uznal II. stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby.
3. **Žalobce v žalobě** namítal, že závěry, ke kterým žalovaný dospěl, jsou v rozporu se skutečným stavem a nemají oporu v důkazech. Žalovaný nezjistil skutkový stav v souladu se zákonem. Žalovaný navíc nerespektoval rozsudek č. j. 72 Ad 20/2021-66, kterým soud zrušil jeho předcházející rozhodnutí v téže věci. Ačkoliv soud uložil žalovanému, aby do

podkladů rozhodnutí zahrnul i důkazy, které soud provedl při jednání, některé z těchto důkazů žalovaný vůbec nezohlednil.

4. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) stanovila, že žalobce byl závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), a to k datu jednání posudkové komise 1. 4. 2022 a tento stav měl být i k datu 1. 1. 2020 až do 28. 11. 2022. Žalovaný se nevypořádal v souladu se zákonem s tím, že posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc (dále jen „OSSZ“) ze dne 12. 7. 2021 jasně stanovil u žalobce III. stupeň závislosti. Žalovaný a posudková komise se v souladu se zákonem nevypořádaly s lékařskou zprávou MUDr. L. ze dne 20. 5. 2022, podle které žalobce potřebuje neustálý dohled a pomoc při všech běžných každodenních aktivitách, včetně sebeobsluhy a výrazná postižení jsou trvalého rázu. Žalobce užívá lék Triapridal. Podle zprávy MUDr. O. ze dne 10. 6. 2022 žalobce vyžaduje kontinuální dohled a asistenci dospělé osoby. Z doporučení Pedagogicko-psychologické poradny Olomouc ze dne 19. 5. 2022 plyne, že u žalobce byla diagnostikována středně těžká mentální retardace. Tyto zprávy žalobce navrhl k důkazu. Posudková komise neuvedla, jak zohlednila závěry zpráv MUDr. L. ze dne 28. 1. 2019, MUDr. V. ze dne 13. 4. 2018, MUDr. L. ze dne 5. 10. 2021 a posudky o závislosti ze dnů 6. 2. 2020 a 12. 7. 2021. Žalobce navrhl tyto listiny k důkazu. Podle posudku o stupni závislosti žalobce ze dne 12. 7. 2021 žalobce dokáže zopakovat po ostatních věty, ale asi jen 20-30 slov, kterým rozumí. Toto je těžký deficit pojmové paměti. To žalovaný opět nezohlednil. Sociální šetření ze dne 8. 3. 2022 bylo provedeno bez účasti žalobce. Posudková komise neprovedla osobní vyšetření žalobce a neodstranila rozpory, které mezi podklady vznikly.
5. Žalobce namítal nezvládání základních životních potřeb (dále jen „ZŽP“) tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Matka musí žalobci připravit zubní pastu na kartáček, musí ho po koupeli i osušit a napustit mu vanu. Žalobce není schopen provádět celkovou hygienu, mýt si a osušovat jednotlivé části těla. To prokazují sociální šetření ze dne 6. 12. 2016 a 31. 12. 2019, psychologické vyšetření ze dnů 11. – 13. 4. 2018, zpráva ze školy ze dne 22. 10. 2020 a zprávy psychologa ze dnů 12. 11. 2020, 6. 10. 2020 a 27. 11. 2019. Nezvládání výkonu fyziologické potřeby prokázaly posudek o závislosti ze dne 12. 7. 2021 a sociální šetření ze dne 8. 3. 2022. Citované lékařské zprávy žalobce navrhl k důkazu. Posudková komise mylně vycházela z toho, že ve zdravotnické dokumentaci nebylo doloženo trvalé zhoršení zdravotního stavu žalobce.
6. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** odkázal na dostupné lékařské zprávy, podle kterých je hodnota cIQ, jinde IQp = 52, přičemž pro středně těžkou mentální retardaci je třeba hodnota IQ 35-49. Je zřejmé, že u žalobce se jedná o hodnotu hraniční. Podle posudkové komise psychiatrická zpráva z listopadu 2019 je posudkově nadhodnocena a nekoreluje s popsanou činností žalobce a fakty z dokumentace a speciálně pedagogického centra. V souladu s právním názorem NSS podle rozsudku č. j. 6 Ads 45/2013-25, tj. zásadou v pochybnostech ve prospěch žadatele, žalovaný uznal žalobci další nezvládanou ZŽP. K námitce žalobce, že středně těžká mentální retardace byla slovně uváděna v lékařských zprávách od roku 2018, žalovaný poukázal na problém, že toto slovní hodnocení nebylo řádně podepřeno výsledkem testovaného měření. Dle vyšetření Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020, ze kterého vycházel při hodnocení stupně závislosti posudkový lékař MUDr. K., má být uvedeno cIQ = 42. Tato hodnota měla být přehlednuta v důsledku posunu papíru při zhotovení kopie. Hodnocení kognitivní schopnosti žalobce je však v této zprávě uvedeno na druhé straně zprávy asi v polovině stránky, a to bez uvedení konkrétní hodnoty.

7. **Žalobce v replice** upřesnil, že namítal neúčast u jednání posudkové komise (nikoliv při sociálním šetření). Sociální pracovnice stála při sociálním šetření dne 8. 3. 2022 ve dveřích pokoje žalobce a snažila se na něj mluvit. Žalobce vůbec nereagoval nebo pouze opakoval otázku. Jde o echolálii. Takové šetření není plnohodnotným podkladem pro vytvoření posudku o stupni závislosti. Zdravotní stav žalobce se delší dobu nelepší. Žalobce již není schopen samostatného stravování a udržování osobní hygieny. Žalobce neví, kdy je sytý, jaké potraviny jsou vhodné k jídlu a není schopen si připravit ani šťávu. Žalobce není schopen posoudit, že šampon se dává na mokré vlasy, kolik šamponu je dostačující množství, že po koupeli se musí utřít do ručníku, kolik toaletního papíru je dostačující a není schopen se sám pořádně otřít po toaletě. V posouzení stupně závislosti žalobce jsou rozpory a žalovaný nerespektoval posudky o třetím stupni závislosti. Žalobce navrhl k důkazu nezávislé posouzení určené soudem.
8. **Žalovaný ve vyjádření ze dne 1. 2. 2023** odkázal na posudek posudkové komise ze dne 27. 1. 2023, podle kterého se u žalobce jedná o lehkou mentální retardaci. Žalovaný přiložil posudek k vyjádření.
9. **Žalobce ve vyjádření ze dne 31. 3. 2023** namítl, že žalovaným zaslaný posudek posudkové komise ze dne 27. 1. 2023 je vadný, byl vyhotoven bez přítomnosti žalobce a sociálního šetření. Posudek je postaven na chybné lékařské zprávě se závěrem o lehké mentální retardaci. Přitom v posudku je uvedeno, že podle zpráv Mgr. H. ze dne 3. 6. 2022 a MUDr. K. ze dne 6. 9. 2022 jde u žalobce o středně těžkou mentální retardaci a cIQ = 35. Dokonce má být mentální retardace žalobce na hranici středně těžké a těžké. Podle posudkového lékaře jsou to chybné závěry, protože propouštěcí zpráva z Psychiatrické léčebny Šternberk z hospitalizace žalobce od 19. 7. do 5. 8. 2022 hovoří o lehké mentální retardaci. Tato zpráva je však chybná a lékař Psychiatrické léčebny Šternberk ji opravil. V opravené zprávě je uveden závěr o středně těžké mentální retardaci. Žalobce přiložil stanovisko MUDr. K. o správné diagnóze žalobce. Lékařské zprávy hovoří o špatném mentálním stavu žalobce, který se jednoznačně nelepší. Stav žalobce se zhoršil natolik, že žalobce musel být hospitalizován v psychiatrické léčebně z důvodu agresivního chování vůči sobě a svému okolí. Posudková komise označila důkazy za zfalšované (zejména propouštěcí zprávu ze dne 5. 8. 2022), aniž by k tomuto tvrzení doložila jakékoliv důkazy. Proti tomu se žalobce důrazně ohradil. Žalobce dále doložil aktuální zprávu ze školy, kterou žalobce navštěvuje (ze dne 10. 3. 2023).
10. **Žalobce ve vyjádření ze dne 6. 4. 2023** odkázal na vyjádření primáře III. primariátu Psychiatrické léčebny Šternberk MUDr. R. D., který potvrdil diagnózu středně těžké mentální retardace a pravost propouštěcí zprávy. Žalobce toto vyjádření zaslal soudu.
11. **Žalobce ve vyjádření ze dne 5. 6. 2023** poukázal na rozhodnutí úřadu práce ze dne 12. 5. 2023 a rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, která potvrzují, že žalobce trpí středně těžkou mentální retardací.
12. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
13. Soud ověřil z **napadeného rozhodnutí**, že žalovaný vycházel z posudku posudkové komise ze dne 1. 4. 2022, podle kterého rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zejména mentální retardace, dětský autismus s poruchami

aktivitu, pozornosti a chování. U žalobce byla prokázána zprvu lehká mentální retardace a posléze hraničně lehká až středně těžká mentální retardace s hodnotou IQ 52. Žalobce dle doložené dokumentace čte, píše téměř bez chyb, hraje na několik hudebních nástrojů, je schopen hovořit ve větách, zejména k oblíbeným tématům. Podle vyšetření ve speciálně pedagogicko-psychologické poradně dne 18. 4. 2019 byly mechanická paměť, sebeobslužná činnost a sluchová analýza žalobce na dobré úrovni. Komunikace žalobce byla narušena, dysgramatismy, chybnou výslovností a častými echoláliemi. V matematické oblasti vázlo logické posuzování a pamětní počítání. Žalobce je žákem se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyžadují aplikaci podpůrných opatření čtvrtého stupně a podporu asistenta v rozsahu 30 hodin týdně. Z důvodu projevů neklidu, poruch chování a sebepoškozování byla žalobci předepsána medikace s dobrým efektem. Žalobce není nevidomý ani neslyšící. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobce nezvládne pět ZŽP, a to orientaci, komunikaci, oblékání, obouvání, péči o zdraví a osobní aktivity. Ke sporným ZŽP stravování a výkon fyziologické potřeby žalovaný uvedl, že u žalobce nebyl shledán medicínský důvod, pro který by žalobce nebyl schopen zvládat úkony v rámci těchto ZŽP. U žalobce nebyly prokázány anatomické nebo funkční ztráty obou horních končetin nebo anatomické ztráty podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci. Nebyly prokázány praktická nebo úplná nevidomost obou očí. Mentální schopnosti žalobce byly stanoveny již v roce 2018 v hraničním pásmu lehké až středně těžké mentální retardace s IQp 52. Při dané hodnotě IQ je osoba schopna dosáhnout nezávislosti v osobní péči, a tedy i ve stravování, i když v emocionální oblasti se projevuje afektivní labilita. U žalobce nejsou verifikovány poruchy výživy nebo příjmu potravy a není rovněž zřejmá porucha výživy ve smyslu obezity. Interní nález u žalobce neprokazuje gastrointestinální obtíže. Podle sociálního šetření ze dne 8. 3. 2022 je žalobce schopen se samostatně najíst (lžící) i napít. Jídlo je schopen obtížněji přenést. Přemístění stravy a nápoje na místo konzumace lze realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo převozem na servírovacím stolku nebo přizpůsobením místa konzumace potravin místu servírování. Neudržování pořádku kolem místa konzumace i případné plýtvání sirupem nelze posudkově hodnotit jako nezvládnutí této ZŽP. Preventivní dohled pečující osoby u nezletilých osob se připouští. Ke zvládnutí ZŽP výkon fyziologické potřeby žalovaný konstatoval, že u žalobce nebyla prokázána anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, anatomická či funkční ztráta jedné nebo obou dolních končetin. Dle výsledku sociálního šetření ze dne 8. 3. 2022 je žalobce schopen vyhledat WC a zaujmout na toaletě vhodnou polohu. Následnou očistu kontroluje pečující osoba. Přiměřenost očisty dle kompletní zdravotnické dokumentace žalobce je možná. Tato ZŽP nebyla v minulosti zohledněna a ve zdravotnické dokumentaci není doloženo trvalé zhoršení zdravotního stavu žalobce, které souvisí s touto ZŽP. Podle posudkové komise psychiatrický nález z listopadu 2019 byl posudkově nadhodnocen a nekoreluje s fakty popsány ve zprávách ze speciálně pedagogického centra. U středně těžké mentální retardace se hodnota IQ pohybuje v rozmezí 35-49 bodů. Opožděný vývoj u takto postižených dětí bývá zaznamenáno již v kojeneckém nebo batolecím věku. Pohybový vývoj je opožděný a vývoj řeči bývá výrazně retardovaný. Podle zprávy Speciální pedagogicko-psychologické poradny v Olomouci ze dne 18. 4. 2018 jsou mechanická paměť žalobce, sebeobslužné činnosti, sluchová analýza, písemný projev, zvláště opis a přepis, na dobré úrovni. Žalobce plynule čte. Posudková komise neakceptovala nadhodnocené tvrzení a přiložené vyjádření psychologa, že žalobce potřebuje dopomoc při všech běžných sebeobslužných i ostatních každodenních aktivitách, protože mobilitu a další ZŽP je

žalobce schopen zvládnout. Odborný lékař, například psychiatr nebo ošetřující lékař, nemohou potvrdit, že osoba z důvodu nepříznivého zdravotního stavu splňuje kritéria pro přiznání příspěvku na péči. Tuto kompetenci má ze zákona jen lékař lékařské posudkové služby, který vychází z výsledků funkčního vyšetření ošetřujícího nebo odborného lékaře, případně svého vlastního vyšetření. Při posuzování stupně závislosti se nehodnotí postižení nebo diagnóza, ale funkční dopad onemocnění na pokles schopnosti osoby zvládat ZŽP. Posudkové lékařství je specializovaný medicínský obor vyžadující znalost klinické medicíny a práva sociálního zabezpečení a jejich interpretace při posuzování zdravotního stavu u jednotlivých posudkových kategorií. Posudková komise na rozdíl od OSSZ neshledala objektivní medicínský důvod, pro který by žalobce nebyl schopen zvládat ZŽP výkon fyziologické potřeby, jak uvedla OSSZ ve svém posudku ze dne 12. 7. 2021, a to z důvodů, které posudková komise uvedla v posudku. Žalovaný nezpochybnil nepříznivý zdravotní stav žalobce a potíže, které z tohoto stavu vyplývají, avšak dospěl k závěru, že nelze vyhovět žádosti a žalobce nemá vyšší stupeň závislosti než druhý (středně těžká závislost).

14. **Soud při jednání** provedl dokazování posudkem posudkové komise ze dne 27. 1. 2023, propouštěcí zprávou MUDr. K. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 5. 8. 2022, vyjádřením prim. D. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 6. 4. 2023, rozhodnutím úřadu práce ze dne 12. 5. 2023 a rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 5. 2023 ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením.
15. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Spornou otázkou v posuzované věci především bylo, jestli napadené rozhodnutí je přezkoumatelné (tj. obsahuje dostatek důvodů a je srozumitelné) a jestli úřad práce a žalovaný zjistily skutkový a právní stav, tedy stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby v souladu se zákonem.
17. Podle napadeného rozhodnutí jde u žalobce o lehkou mentální retardaci, resp. na hranici lehké a středně těžké a není důvod, aby žalobce nevládal neuznané ZŽP.
18. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává napadené rozhodnutí ke dni jeho vydání, v posuzovaném případě ke dni 19. 4. 2022. K důkazům pozdějšího data může soud přihlídnout jedině tehdy, obsahují-li skutečnosti, které spadají do minulosti a do rozhodného období, tedy do období před datem 19. 4. 2022. Tak tomu v posuzovaném případě bylo u posudku posudkové komise ze dne 27. 1. 2023 (týkal se období od 12. 10. 2020 do 28. 11. 2022) ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením, který potvrdil lehkou mentální retardaci. Ze správního spisu šlo o posudek OSSZ ze dne 12. 7. 2021, který upozornil, že u žalobce se stanovuje středně těžká mentální retardace již od roku 2017. Období od 1. 10. 2020 do 28. 11. 2022 se týkal doplňující posudek posudkové komise ze dne 16. 3. 2023, který potvrdil lehkou mentální retardaci a doplnil posudek posudkové komise ze dne 27. 1. 2023.
19. Protože bylo zjevné, že již na základě vyjmenovaných důkazů jsou zde rozpory mezi podklady rozhodnutí, dojde ke zrušení napadeného rozhodnutí a správní orgány budou posuzovat aktuální zdravotní stav, soud provedl dokazování i dalšími listinami, které navrhl žalobce k důkazu. Jde zejména o vyjádření MUDr. V. K. ze dne 30. 3. 2023 a prim. MUDr. D. ze dne 6. 4. 2023 z Psychiatrické léčebny Šternberk a rozhodnutí úřadu práce a žalovaného ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením.

20. Úřad práce rozhodnutím ze dne 12. 5. 2023, č. j. 259105/23/OL přiznal žalobci průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ ode dne 16. 2. 2023 trvale. Podle posudku OSSZ ze dne 26. 4. 2023 jde u žalobce o těžkou mentální retardaci.
21. Z rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/105913-922 ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením vyplynulo, že posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 20. 4. 2023 dospěla k závěru, že u žalobce šlo o pervazivní vývojovou poruchu – autismus a středně těžkou mentální retardaci. Posudková komise změnu svého závěru odůvodnila vyjádřením MUDr. K. a prim. MUDr. D. po hospitalizaci žalobce v Psychiatrické léčebně Šternberk. Posudková komise se kriticky vyjádřila k vedení zdravotnické dokumentace Psychiatrické léčebny Šternberk. Původní zpráva psychologů hovořila o lehké mentální retardaci. Opravená propouštěcí zpráva by měla být vždy podepsaná primářem oddělení a teprve poté vydána pacientovi. Pokud však psychiatr MUDr. K. a prim. MUDr. D. po vysvětlení trvali na závěru o středně těžké mentální retardaci žalobce, posudková komise svůj skutkový a právní závěr změnila.
22. Z elektronické zprávy MUDr. V. K. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 30. 3. 2023 v odpovědi na dotaz advokátky žalobce se podává, že u žalobce byla změněna diagnóza z lehké mentální retardace na středně těžkou na základě psychologického vyšetření.
23. Soud zjistil z elektronické odpovědi prim. MUDr. R. D. ze dne 6. 4. 2023 advokátce žalobce, že žalobce byl během hospitalizace veden pod diagnózou pervazivní porucha – autismus a lehká mentální retardace, která byla stanovena pouze na základě klinického stavu a nikoli podrobným psychodiagnostickým testováním. Šlo tedy o diagnózu pracovní, která neměla vliv na léčbu žalobce během hospitalizace. S touto diagnózou chtěli žalobce i propouštět. Krátce před ukončením hospitalizace byly ošetřujícímu lékaři MUDr. V. K. dodány odborné zprávy z předchozích psychiatrických vyšetření, zejména zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 20. 5. 2022 a zpráva z psychologického vyšetření Mgr. K. H. ze dne 3. 6. 2022. Na základě těchto zpráv MUDr. V. K. změnil diagnózu lehké mentální retardace na diagnózu retardace středně těžké. Prim. MUDr. D. neměl dle svého vyjádření možnost tuto propouštěcí zprávu podepsat, je však podepsána MUDr. V. K. Prim. MUDr. D. jako primář oddělení potvrdil její pravost a to, že zpráva nebyla účelově upravená třetí osobou a jako primář III. primariátu Psychiatrické léčebny Šternberk souhlasil s předdiagnostikováním žalobce MUDr. V. K. na základě doložených objektivních anamnestických dat.
24. Soud ze správního spisu zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021, že od 17. 3. 2021 byl žalobce posouzen ve III. stupni závislosti (těžká závislost), protože nezvládal šest ZŽP (orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity). Posudkový lékař odůvodnil odlišné posouzení oproti posudku posudkové komise ze dne 2. 2. 2021 technickou závadou. Posudková komise vycházela ze zprávy psychologů Mgr. H. v kopii, kde chyběl kvůli posunu papíru řádek s uvedeným údajem cIQ=42. Posudkový lékař dále uvedl, že hodnota IQ je orientační a že podle zprávy psychologů se středně těžká mentální retardace u žalobce řeší od roku 2017 z různých úhlů pohledu, ale „poplatným lehké mentální retardaci a komorbiditám“. Posudkový lékař považoval za seriózní úspěch, že se psychologové podařilo „vyadministrovat škálu“ pro přiznání středně těžké mentální retardace s cIQ=42, protože to se mnohým psychologům vůbec nepodaří. U žalobce byla v řeči vývojová dysfázie a rozmluvil se až kolem čtvrtého roku. Dokáže zopakovat věty po ostatních, ale jen asi 20 – 30 slov, kterým opravdu rozumí. Toto je ale těžký deficit pojmové paměti. S tím souvisí

deficit konstruktivní paměti. I posudkový lékař musí nahlédnout do publikace psychiatrie, když narazí na rozpory. V přehledu vývoje řeči je uvedeno, že normální dítě ve věku 12 – 18 měsíců užívá asi 20 slov a 150 slovům rozumí. Ve věku 18 – 24 měsíců používá krátké věty o dvou slovech a reaguje na jednoduché větné celky. Ve věku 24 – 36 měsíců slovník rozšiřuje na 270 slov a asi na tisíc slov ve třech letech. To ale u žalobce není a trvá těžký deficit pojmové paměti a s tím souvisí konstruktivní paměť. Posudkový lékař oproti posudkové komisi uznal ještě nezvládání oblékání, protože se žalobce dle vyjádření psychologa sám neobleče, ani nevysleče. Podle ředitelky ZŠ Uničov Mgr. K. K. ze dne 22. 10. 2020 žalobce není schopen sám vyhodnotit, jaké oblečení si má obléct, když venku prší nebo je zima. S pomocí si oblékne cvičební úbor, zapne bundu, ale boty nezaváže. Doporučení používat suché zipy není schopen při pojmovém deficitu vůbec pochopit. Posudek uznal nezvládání ZŽP výkon fyziologické potřeby, protože žalobce si podle psychologa sám zajde na WC, nevytře se pořádně, má časté opruzeniny, ekzémy, snaží se umýt sám, ale matka mu musí opakovaně pomáhat. Bez pomoci se pořádně neumyje a vylil by celý prostředek na umývání při jednom použití. Sám se po umytí neосуší, vyžaduje dopomoc matky. Podle ředitelky ZŠ dokáže vyjádřit potřebu jít na toaletu, kde potřebuje asistenci a kontrolu. Kdyby mu poskytoval pomoc asistent pedagoga, bude ho odhánět stereotypem „nech mě být“ tak jako ve třídě. Posudek neuznal zvládání ZŽP péče o zdraví. Posudková komise uvedla, že žalobce nebere žádné léky, což není aktuálně pravda, protože žalobce má od psychiatra předepsaný Medorisper, ale neurolog doporučuje zkusit Neuraxbionic. Podle ředitelky školy převládá v celkovém projevu výrazná autistická symptomatika. Posuzujeme-li komplexně všechny psychiatrické komorbidity, tj. středně těžkou mentální retardaci s $ciQ=42$, nízkofunkční autismus, ADHD, afektivní až panickou poruchu v chování, tak jejich funkční využití v realitě odpovídá střednímu pásmu mentální retardace. Podle psychologa se při nízkofunkčním autismu nedá předpokládat skokový vývoj dovedností. Navíc by tomu bránil těžký deficit pojmové paměti a s tím související deficit konstruktivní paměti. Jde o těžkou závislost (III. stupeň). Prognosis non bona.

25. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 11. 2021, že žalobci byl přiznán průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022.
26. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 5. 10. 2021, že podle psychologického vyšetření Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020 aktuální výkon spadá do pásma středně těžké mentální retardace, profil intelektu nevyrovnaný, verbální myšlení je výrazně oslabeno, spadá do pásma středně těžké mentální retardace. Abstraktní myšlení a krátkodobá paměť je na úrovni lehké mentální retardace. Zpráva byla uzavřena jako zjištění dětského autismu, středně těžké mentální retardace, porucha aktivity a pozornosti, porucha chování a sebepoškozování. Lékařka předepsala Medorisper a uvedla, že žalobce potřebuje intenzivní celodenní pomoc při všech aktivitách a výrazné postižení je trvalého rázu.
27. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 8. 2021, že úřad práce žalobci zvýšil příspěvek na péči z 3 300 Kč na 13 900 Kč měsíčně do března 2021.
28. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 7. 8. 2020, že u žalobce šlo od 1. 1. 2020 do 28. 11. 2020 (dosažení 18 let věku) o lehkou závislost (I. stupeň). Žalobce nezvládal tři ZŽP (orientace, komunikace, osobní aktivity).

Předcházející posudek OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020 byl posudkově nadhodnocen. Posudkový lékař vycházel z psychiatrického vyšetření ze dne 27. 11. 2019, o kterém nebyly pochybnosti a kde se jednalo o deficit intelektu v rovině středně těžké mentální retardace. S nově doloženou dokumentací toto vyšetření nekoreluje a jeví se jako nadhodnocené.

29. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020, že žalobce nezvládá šest ZŽP (orientace, komunikace, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena a osobní aktivity). Jde u něj o dětský autismus, středně těžkou mentální retardaci, ADHD syndrom, afektivní poruchu chování až panického rázu. Žalobce není orientovaný, nekomunikuje smysluplně, nezvládá se sám najíst, obléct, obout, nezvládá běžnou hygienu a zapojení do sociálních aktivit. Nezvládne v přijatelném standardu ani s běžnými facilitátory ZŽP, jejich nezvládání bylo uznáno. U žalobce jde o těžkou závislost (III. stupeň).
30. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 27. 11. 2019, že intelektový deficit u žalobce je v pásmu středně těžké mentální retardace. O středně těžkou mentální retardaci, významnou poruchou chování, poruchou pozornosti a aktivity šlo již podle vyšetření psychologky MUDr. V. ze dne 13. 4. 2018. Žalobce je např. schopen někoho shodit ze schodů, vběhnout pod auto, jde po silnici a má zacpané uši. Pokud se na něj vyvíjí nátlak a křičí se na něj, je agresivní, i u jídla. Matka mu s velkými problémy stříhá nehty a vlasy. Podle reklam chce léky, i když je nepotřebuje. Nechápe, proč má ležet v posteli, když je nemocný. Nepochopí pravidla hry. Vyžaduje rituály.
31. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychologky Fakultní nemocnice Olomouc Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020, že u žalobce jde o středně těžkou mentální retardaci. U žalobce zcela chybí funkční využití dovedností v realitě a celkový kognitivní potenciál žalobce je v úrovni středně těžké mentální retardace. Podle zprávy Speciálního pedagogického centra z června 2017 výkon v testu kognitivních schopností v názorové oblasti byl na hranici pásma lehké a středně těžké mentální retardace. Výkon v oblasti verbální nebylo možné hodnotit. Funkční využití se pohybovalo v pásmu středně těžké mentální retardace. Podle psychologického vyšetření MUDr. V., Ph.D., z dubna 2018 výsledky psychologického vyšetření naplnily diagnostická kritéria dětského autismu s výraznými poruchami vývoje rozumových schopností a adaptivního fungování, které odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace. Psycholožka po testování S-B IV popsala jednotlivá vyšetření a jejich výsledky a uzavřela, že u žalobce jde o středně těžkou mentální retardaci, dětský autismus a poruchu aktivity a pozornosti. Jde o výrazné celoživotní postižení. Žalobce je nesamostatný až nevyzpytatelný. Jeho adaptační, sociální, orientační, řečové a sebeobslužné dovednosti neodpovídají věku. Adaptabilita je výrazně narušena. Žalobce funguje na principu přímé nápodoby. Má nízkofunkční autismus, nepředpokládá se skokový vývoj dovedností.
32. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy základní školy Uničov ze dne 22. 11. 2021, že žalobce je zařazen ve třídě speciální školy s podpůrnými opatřeními 4. stupně s maximálním počtem žáků 4 – 6 se speciálním pedagogem a dvěma asistenty pedagoga. Žalobce má diagnostikovaný autismus a středně těžkou mentální retardaci, afektivní až panickou poruchu, poruchu nervosvalové koordinace. Žalobce nerozumí tomu, co čte. Výrazně je omezeno porozumění slovům, pokynům. Příklady s přechodem přes desítku nezvládá. Má afektivní chování. Klidně si obuje boty jiné velikosti a bude

v nich běžet, i když mu to způsobí zdravotní problémy. Vezme si zimní oblečení v létě a setrvává v něm, i když může dojít k přehřátí a dehydrataci. Úkoly sám nezvládne, potřebuje pomoc pedagoga i při sebeobsluze a reakcích na každodenní situace. Řeč je nefunkční, opakuje, co slyší, nechápe logické souvislosti, nevyjádří se. Pouští stále dokola části písničky či videa. Stav žalobce se zhoršil od září 2021, začal být agresivní i sám k sobě. Zákonní zástupci mají velký zájem o spolupráci se školou, domácí příprava pod jejich vedením je dokonalá, jednání s rodiči bezproblémová, na výzvy školy reagují okamžitě.

33. Z provedeného dokazování vyplynulo, že mezi důkazy jsou podstatné rozpory. Středně těžkou mentální retardaci zmiňují doplňující posudek posudkové komise ze dne 20. 4. 2023, v návaznosti na vyjádření MUDr. V. K. ze dne 30. 3. 2023, vyjádření prim. MUDr. R. D. ze dne 6. 4. 2023, propouštěcí zpráva z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 5. 8. 2022, zpráva psycholožky PhDr. V. ze dne 13. 4. 2018, zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dnů 27. 11. 2019 a 6. 10. 2020 a zpráva Speciálního pedagogického centra z června 2017 (jak zdůrazňuje posudek OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021, že středně těžká mentální retardace se řeší už od roku 2017). Žalovaný v napadeném rozhodnutí středně těžkou mentální retardaci popírá a poukazuje pouze na část podkladů rozhodnutí. Závěr o druhém stupni závislosti žalobce od ledna 2020 nejsou v kontextu vyjmenovaných důkazů přesvědčivé, když se zdravotní stav žalobce odpovídajícím způsobem nezlepšil (podle lékařských zpráv, ale ani podle tvrzení a argumentů žalovaného) a zejména s ohledem na to, že posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 20. 4. 2023 a poté žalovaný v rozhodnutí ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením ze dne 16. 5. 2023 uznaly středně těžkou mentální retardaci žalobce a potvrdily tak rozhodnutí úřadu práce ze dne 12. 5. 2023 a posudek OSSZ ze dne 26. 4. 2023 se závěrem o středně těžké mentální retardaci žalobce.
34. Soud dospěl k závěru, že posudková komise a žalovaný z podkladů rozhodnutí nevyvodily skutkové a právní závěry v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, a řádně se s podklady rozhodnutí a rozpory mezi nimi nevypořádaly.
35. Není úkolem soudu, aby podklady rozhodnutí hodnotil jako první (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Afs 352/2019-26, bod 26, o hodnocení znaleckého posudku). Nahrazoval by tím nepřipustně činnost správních orgánů a vzal by tím žalobkyni jednu instanci pro její aktivitu a obranu v řízení.
36. Soud se vzhledem k procesní situaci nezabýval ostatními žalobními námitkami a navrhanými důkazy, které žalobce může uplatnit v dalším správním řízení.
37. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. Protože soud zrušil rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
38. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Žalobce měl naopak ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

39. V řízení o žalobě byl žalobce zastoupený advokátkou. Ze spisu soud zjistil, že advokátka učinila ve věci pět úkonů právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a písemná podání soudu ve věci samé, tj. podání žaloby a tři relevantních vyjádření ze dne 31. 3. 2023, 6. 4. 2023 a 5. 6. 2023, která obsahovala jako přílohy důkazy pro soudní jednání (§ 11 odst. 1 písm. a) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Odměnu za podání ze dne 5. 8. 2022 (repliku) soud neuznal jako účelný úkon, nevyžadoval ho a tento úkon právní služby neměl význam pro rozhodnutí soudu. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby advokátce náleží 6 500 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení podle § 57 odst. 2 s. ř. s. částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 1 365 Kč. Celková částka nákladů řízení činí 7 865 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. srpna 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně